

Naročnina za Jugoslavijo:
celoletno 180 Din, za 1/2 leta
90 Din, za 1/4 leta 45 Din,
mesečno 15 Din; za ino-
zemstvo: 210 Din. — Pla-
ča in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Izhaja vsak torek, četrtek in soboto

Ljubljana, četrtek 12. novembra 1936

Cena posamezni številki 1.50

Boj proti draginji

V vseh državah se je v zvezi z devalvacijo valut začel tudi boj proti draginji. Tako se izdajajo v vseh državah ostri predpisi proti vsem, ki bi hoteli izkoristiti devalvacijo v svojo korist ter zvišati brez resničnega vzroka ceno svojemu blagu. Tudi v naši državi so bile v zadnjem času izdane neke okrožnice, v katerih se opozarja, da je vsaka neutemeljena podražitev živil prepovedana, a tudi vsako kopičenje živil. Načelno proti takšnim okrožnicam tudi ni nič ugovarjati, ker je ena najvažnejših socialnih nalog države, da ščiti socialno šibkejšo sloje pred prehudim izkoriščanjem.

Ne zadostuje pa, da država samo izdaja takšne predpise, temveč je potrebno, da tudi sama nudi vzgled, kako je treba postopati, da draginja ne naraste. Na to svojo nalogo pa pri nas in tudi drugod država le pre pogosto pozablja. Ko so bile povišane skupne banovinske trošarine, med njimi tudi na riž, se je draginja povečala. Ko je bila povišana trošarina na cement, so bili povišani gradbeni stroški in se zato tudi niso mogla poceniti v Jugoslaviji že itak pretirano draga stanovanja. Trošarina na sladkor, trošarina na električni tok, druge trošarine, povečanje poštinih in železniških pristojbin, vse to je življenje podražilo, pa čeprav je istočasno narodni dohodek znatno padel.

Reklo se bo, država je morala to storiti, ker drugače ne bi imela njej nujno potrebnih dohodkov. Ugovor ne drži, ker še nikjer ni bilo dokazano, da ne bi bili mogoči tudi drugi dohodki, kakor pa ravno preje omenjeni. Ko se je sklepalo o novih davkih, se je tudi izrečno poudarjalo, da novi davki ne smejo podražiti proizvodnje, ker bi se s tem kriza le poostрила. Deloma se je ta zahteva tudi upoštevala, a v celoti ne. Prav tako pa se ni upoštevala druga zahteva gospodarskih ljudi, da bi morala država predvsem iz povečanega prometa dobiti večje dohodke. Pod vplivom te zahteve so se takrat sicer znižale železniške prevoznine v potniškem prometu, ni se pa počakalo, da bi to znižanje imelo tudi pozitiven efekt, pa čeprav je silno povečani promet dokazoval, da je bilo znižanje tarif pravilno. Za blagovni promet pa se ni hotelo uvesti znižanje in posledica tega je tudi, da se promet na železnicah ni poživljal in da železnice niso mogle in ne morejo več konkurirati s tovrstnimi avtomobili. Namesto pa, da bi se po tem spoznanju blagovne tarife znižale, se je skušal ubiti promet s tovrstnimi avtomobili, da bi bil ves efekt ta, da bi padel še promet s tovrstnimi vozili.

Kolikokrat se je tudi že govorilo, da zaradi previsoke trošarine na sladkor pada vsa potrošnja sladkorja, kolikokrat se je dokazovalo, da bi znižanje bencinske trošarine zaradi povečanega avtomobilskega prometa dvignilo državne dohodke, toda vse dokazovanje je bilo zaman, in tako smo doživljali, da so državni dohodki kljub povišanju davščin padli. Ljudje ne morejo izdati več, kakor pa imajo.

Pravilno je, če se država bori proti draginji, ne gre pa, da sama dela draginjo. Zato je čas, da se začno trošarine zniževati. A ne samo državne, temveč tudi banovinske in občinske in zato naj država tudi poskrbi, da bodo te imele zadostne dohodke in da ne bodo trošarine njih glavni finančni vir.

Prav tako je v redu, če država nastopi proti kopičenju blaga. Toda samo predpisi proti kopičenju blaga ne zadostujejo. Kajti kopičenje blaga nastaja le v negotovanju.

Za boljše gospodarske odnose s sosedi

Zagrebski „Trgovački Vjesnik“ o Mussolinijevem milanskem govoru

Tudi v času največje politične napetosti so skrbeli tako gospodarski krogi v Jugoslaviji ko oni v Italiji, da se je trgovina med obema državama čim ugodneje razvijala. Bilo je to tudi čisto naravno, kajti res je to, kar se je te dni ponovno naglasilo, da se Italija in Jugoslavija gospodarsko nad vse srečno dopolnjujeta. Od živahne redne medsebojne trgovine sta imeli obe državi velik dobiček in tako v škodo jugoslovanskemu ko italijanskemu gospodarstvu je bilo, ko so politični vplivi motili dobre gospodarske odnose in ustvarili ozračje, da je zamenjava blaga med Italijo in Jugoslavijo stalno padala. Zato so gospodarski krogi z veseljem pozdravili napoved boljše odnose med Italijo in Jugoslavijo, obenem pa so morali tudi konstatirati, da je bila ta napoved silno oslABLJENA zaradi istočasne potuše, ki se je dajala madjarskemu revizionizmu. Na tej podlagi pač ni pravo zboljšanje mogoče, kakor so morali konstatirati gospodarski krogi. To pa so konstatirali ne le slovenski gospodarski krogi, temveč tudi vsi gospodarski krogi Jugoslavije in tudi hrvaški, o čemer jasno pravi članek, ki ga je objavil zagrebski „Trgovački Vjesnik“. Ker se je z druge strani večkrat skušalo evropski javnosti dopovedati, kakor da zavzemajo zagrebski krogi, zlasti gospodarski, neko posebno stališče, smatramo za tem bolj potrebno, da s citiranjem zagrebskega lista obenem označimo svoje, morda še jasnejše stališče. To pa tudi zato, ker upamo, da bo po tej popolni razjasnitvi laže prišlo do resničnega zblizanja po onem starem pregovoru: clara pacta boni amici.

„Trgovački Vjesnik“ piše, ko opominja na razna nevarna žarišča za mednarodne zaplete, med katere spada tudi Podonavje zaradi madjarskega revizionizma, ki bi hotel doseči svoje cilje tudi z vojno, naslednje:

„Tudi podonavski sektor pomeni torej nevarno točko za mednarodne zaplete in onemogoča v sedanjih okoliščinah tako mirno zamenjavo blaga in trgovino, kakor bi to bilo v interesu vseh držav podonavskega bazena. Če podčrtamo, da sta bile Avstrija in Madjarska tisti državi, ki sta zaradi takšne politike sklenile ne samo gospodarski, temveč tudi vojaško-politični pakt z Rimom, potem nam se v jasni luči pokaže zadnji govor italijanskega kancelarja in

vih razmerah, ko je verjetno, da se bo vrednost denarja izpremenila in ko nastaja za trgovca ne samo možnost, da s poznejšo prodajo blaga zasluži, temveč ko je tudi v nevarnosti, da doživi s prejšnjim prodajo izgubo. Poskrbeti je treba za stabilnost razmer, treba je delati na to, da morejo ljudje imeti zaupanje, pa ne bo nobenega kopičenja blaga, ker bo to čisto nepotrebno. Če pa teh pogojev ni, pa tudi nobeni predpisi kopičenja blaga ne bodo pre-

rečili, kakor so to izkušnje prejšnjih let več ko dokazale.

Lepo in prav je, če se država bori proti draginji in proti pretiranim cenam. Toda tudi sama ne sme povzročati draginje, temveč mora sama najprej izpolnjevati to, kar zahteva od drugih. Uspešna je samo politika, ki je dosledna in če hoče imeti država s svojimi protidraginjskimi predpisi uspeh, potem mora tudi sama dosledno izvajati te predpise, prav tako pa tudi vsa državna podjetja. Ali pa ta to delajo?

To izjavo je vsa naša javnost, posebno pa gospodarska, sprejela z zadovoljstvom. Italija, močna v industriji, toda revna na surovinah in živilih, je v mnogem oziru navezana v gospodarskem področju na svojo najbližjo sosedo Jugoslavijo, ki ima vse to v izobilju. Jugoslavija pa zopet ima na drugi strani baš v Italiji, ki se je sedaj povečala z Etiopijo, izvrstnega in neposrednega kupca za svoje proizvode. To so činjenice, ki so izven vsake debate. Zamenjava medsebojnega blaga je najbolj koristna pot, da se sklene najbolj pristrano prijateljstvo, a za vsako nadaljnje sodelovanje najbolj naravni proces v medsebojni trgovinski povezanosti.

Dočim to pri nas vsak naglašava, pa je zlasti na gospodarske ljudi zelo neugodno vplival oni pasus Mussolinijevega govora, v katerem govori o — reviziji mej in »krivici«, ki da je bila storjena s triansko mirovno pogodbo. — To vendar pomeni, da bi se morale države Podonavja (Čehoslovaška, Romunija in Jugoslavija) odreči dela svojega ozemlja v korist Avstrije, a predvsem Madjarske. Če ima sploh kdo pravico govoriti o reviziji mirovni pogodbi, potem jo ima Jugoslavija, ki je baš z rapalsko pogodbo izgubila na stotisoče svojega življa, ki je od pamtikeva bil vedno slo-

vanski, to je hrvaški in slovenski. Tu so Zader, Reka, Čres, Istra in Gorica! Tu je skoraj en milijon Slovanov ostal pod Italijo! Kako pa se njim godi, to vemo vsi, pa če o tem tudi ne govorimo. Prav tako pa ni treba, da govorimo o pol milijona Nemcev, ki so ostali na drugi strani Brennerja — v Italiji.

Naglašamo: Madjari so ostali v svojih etnografskih mejah kot država, kar pa je ostalo Madjarov in Nemcev kot majhnih narodnih manjšin v drugih državah podonavskega bazena, ti imajo popolno nacionalno svobodo, o kakršni ne morejo Slovani in Nemci v Italiji niti sanjati. Če torej govori g. Mussolini o reviziji mirovni pogodbi, potem mora pomisliti tudi na ono krivico, ki je bila storjena Jugoslaviji, zlasti pa Hrvatom in Slovincem.

Zato pravimo, da je baš v interesu najpopolnejše gospodarske harmonije, da se v te zadeve ne drega. Naj se omogoči brez vsakih političnih trenj popolna, harmonična in razumna trgovinsko-gospodarska delavnost med državami podonavskega bazena in Italijo, zlasti pa med Jugoslavijo in Italijo. To je najbolj naravna pot za odpravo vseh nesoglasij, vseh disharmonij in ki vodi k medsebojnemu res prijateljskim odnosom. Kupujemo in prodajamo eden drugemu in kot dobri medsebojni odjemalci bomo že v bodoče našli pravi način, da se odpravijo tudi vse druge ovire in da si pridobimo najpopolnejše zaupanje, ne da drug drugemu očitamo, kako je sezidana hiša.

skih dolgov. 15. novembra je treba plačati že prvi obrok, ki znaša okoli 10 odstotkov dolga. Če je torej kmet dolžan 8000 do 9000 din, kolikor znašajo pri nas povprečno vsi, potem mora sedaj takoj plačati 800 do 900 dinarjev. Mnogi kmetovalci pa tega denarja nimajo in zlasti v najbolj revnih pokrajinah, kakor je n. pr. Suha Krajina.

Na to pa menda gospodje v Beogradu niso mislili, ker so imeli pred seboj le razmere v Srbiji in Vojvodini, kjer je bila letos izredno bogata letina, da imajo kmetovalci zadosti denarja. V Sloveniji, ki je že itak pasivna, pa je bila nasprotno letos zelo slaba letina, poleg tega pa je še odpadel ves zaslužek z lesom. Izguba je bila torej dvakrat bolj občutna. A na to oni v Beogradu ne mislijo, ker se pač na razmere v drugih pokrajinah ne ozirajo.

Zaradi kmetov iz Vojvodine in Srbije je prišlo do nesrečne zaščite, ki je tudi eden glavnih vzrokov, da slovenski denarni zavodi ne poslujejo več normalno. Z njimi bi si mogoč slovenski kmet sam pomagati iz krize, tako pa mu je še ta samopomoč ubita. Prave pomoči pa ni od nikjer. Ni čuda, če ljudje izgubljajo pogum.

Kdo govori resnico?

V svoji številki z dne 24. oktobra smo objavili spomenico Zveze industrijev v Ljubljani glede likvidacije zamrznjenih klirinških terjatev v Italiji. V tej spomenici je Zveza industrijev konkretno predlagala naslednje: Ker naši izvozniki o navedenih klirinških vplačilih še nimajo nobenih formalnih obvestil o izvršenih vplačilih na njih račun, naj naša Narodna banka, v kolikor tega še ni storila, nemudoma pribavi od »Istituto nazionale per i cambi con l'estero« tozadevna obvestila ter nato dostavi našim interesentom aviza, oziroma klirinška nakazila. Na tej podlagi naj potem Narodna banka nemudoma začne odkupovati ali vsaj lombardirati te terjatve.

Ko je zaradi tega predloga interveniral pri Narodni banki poslanec dr. Šemrov, se mu je reklo, da je Narodna banka že trikrat zahtevala od rimskega zavoda podatke o izvršenih vplačilih, da pa teh nikdar ni bilo mogoče dobiti. Končno se mu je reklo, da je imela Narodna banka veliko izgubo, ker je dala izvoznikom že prevelike kredite.

Sedaj pa nam javlja ugledni slovenski lesni trgovec, da se je tudi sam obrnil na »Istituto nazionale per i cambi con l'estero«, da mu javi, kako je z izvršenimi vplačili na račun naših zamrznjenih terjatev v Italiji. Rimski zavod mu je odgovoril, da od 8. novembra 1935 dalje redno sporoča Narodni banki v Beogradu o vseh vplačilih na račun jugoslovanskih izvoznikov.

Nastala je torej ta situacija: Naša Narodna banka trdi, da ne more dobiti od rimskega zavoda zahtevanih podatkov, rimski zavod pa trdi, da je te podatke od začetka sankcij redno pošiljal. Kdo ima torej prav? Na vsak način je treba sedaj to vprašanje razčistiti, ker ne gre, da bi v tem sporu plačevali račune naši izvozniki, ki so bili že itak dovolj udarjeni!

Pa še druga težava je z izvrševanjem uredbe o likvidaciji kmet-

Vedno večje težave s kmetско zaščito

Kmetška zaščita in vse, kar je z njo v zvezi, je v resnici prava torta za birokrate. Če bi bilo plačevanje dolgov le količikaj odvisno od obilice v ta namen izdanih zakonskih predpisov, bi morali biti pri nas že davno vsi kmetški dolgovci plačani. Toliko predpisov je bilo izdanih že samo zaradi kmetške zaščite. Sedaj imamo poleg kmetške zaščite še likvidacijo kmetških dolgov. Že se je tudi začela v zvezi z njo povodenj novih predpisov. Vrh vsega pa so ti predpisi še tako pozno izšli, da se v Sloveniji nihče ne more prav informirati, kako je z likvidacijo kmetških dolgov, ker je glavni pravilnik komaj izšel, 5 pravilni-

kov pa ni bilo objavljenih niti še v »Službenih novinah«. Pričakovati pa moramo še celo vrsto uradnih tolmačenj in razpisov, ker celo denarni zavodi izjavljajo, da je polno nejasnosti, glede katerih nihče ne ve, kako se naj ravna. Kako se naj znajde v tej preobilici predpisov priprosto kmetški človek, zaradi katerega je vendar izdana vsa uredba, pa je uganka, ki je ne reši noben birokrat! Naj se vendar že začne enkrat izdajati predpisi tako, da jih bodo večji ljudje, katerim so namenjeni, ne pa le birokrati, ki z njimi mučijo ves svet.

Pa še druga težava je z izvrševanjem uredbe o likvidaciji kmet-

Pred razdelitvijo lesnih izvoznih kontingentov v Italijo

V petek in soboto bo v Beogradu v Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine konferenca glede razdelitve lesnih izvoznih kontingentov v Italijo. Slovenske lesne trgovce bo zastopal na tej seji predsednik Osrednje lesne sekcije pri Zvezi trgovskih združenj, g. Franjo Škrbec. Ne dvomimo, da bo g. Škrbec, čegar energijo in strokovno znanje cenijo vsi lesni trgovci Slovenije, njih interese tudi dobro zastopal.

Če je količjak pravice na svetu, potem tudi upamo, da bodo interesi slovenske lesne trgovine v polni meri upoštevani in da se bo vsaj sedaj nekaj storilo za slovensko lesno trgovino. Saj so izgubili slovenski lesni trgovci zaradi sankcij, zaradi krivičnega obračunavanja deviz, zaradi previsokih prevoznih milijone in milijone, da je danes Slovenija edina pokrajina v državi, ki se še ni izklopala iz gospodarske stiske. Vsaj sedaj, v skrajni sili se mora Sloveniji pomagati!

Sušaški izvozniki in izvoz lesa v Italijo

Zveza lesnih industrialcev in trgovcev na Sušaku je poslala trgovinskemu ministru dr. Vrbanču naslednji telegram:

Prosimo Vas, gospod minister, da ne izdate nobenega pravilnika za ureditev izvoza našega mehkega lesa v Italijo, dokler tega pravilnika ne odobri zainteresirane zbornice in naše strokovne organizacije, v prvi vrsti pa da ministrstvo o tej stvari zasliši naše izvoznike. Če bi bil ta pravilnik izdan brez predhodnega zaslišanja izvoznikov, potem sušaški izvozniki že v naprej protestirajo, ker so ti absorbirali več ko polovico vsega izvoza v Italijo. Sušaški izvozniki vidijo v pravilniku, ki bi bil izdan brez njih sodelovanja, novo in težko oviro za naš bodoči lesni izvoz v Italijo.

Kaj pravijo naši gospodarski ljudje?

Ugleden trgovec nam piše: Ne vem, zakaj imamo združenja, zakaj imamo druge gospodarske institucije, če pa oblasti, ki izdajajo nove naredbe, vse te institucije menda kar ignorirajo ter jih ne obveščajo o novih predpisih.

Danes sem prejel nekaj blaga in svoječasi priloženo fakturo v svrhu odmere prometnega davka. Začudil sem se, ko je bilo poleg taksne znamke za 2 din nalepljenih še kolkov za nadaljnjih 3 din. Na poštni carinarnici so mi na vprašanje, če so sedaj novi predpisi, povedali, da se plača za računo do din 1000—, kolek din 2—, za račune čez din 1000— je pa treba prilepiti kolek za din 5—. Torej zopet povišanje, o katerem pa smo zopet zvedeli prepozno. Nemci pravijo takemu postopanju »šlendrian«. Kako naj pa mi to imenujemo???

»Službeni lista«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 11. novembra objavlja: Pravilnik za izvrševanje uredbe o likvidaciji kmetijskih dolgov — Pravilnik o zamenj dolžniških listin z novimi obveznicami — Pravilnik o nadzoru nad določanjem razlike, ki se po odstavku 3. člena 10. uredbe o likvidaciji kmetijskih dolgov pokriva z državnimi obveznicami — Pravilnik, kako je ceniti vrednost zemljišč in ostale imovine dolžnikov kmetov — Pravilnik, kako se določajo parcele, ki se všteto v površino 50 oziroma 100 hektarov — Pravilnik o uporabljanju in upravljanju posebnega sklada za ureditev kmetijskih dolgov — Pravilnik o

dajanju olajšav dolžnikom Priv. agrarne banke — Razgleda o preključu preložitve volitev obč. odbora za obč. Sedlarjevo in občino Log — Uradni popravek v objavi kandidatnih list za volitve v zbornico za TOI — Objavo kandidatnih list za volitve v zbornico za TOI v Ljubljani za obrtni odsek

v volilnih okrožjih 1., 9., 10., 12. in 17. — Razne razgleda sodišč in uradov ter razne druge objave.

Občni zbori

Kreditno društvo Hranilnice dravske banovine v Ljubljani ima 61. redni občni zbor v četrtek, dne

26. novembra ob 3 popoldne v prostorih Hranilnice dravske banovine. Na dnevnem redu je tudi sklepanje o likvidaciji društva. Če občni zbor ob napovedani uri ne bi bil sklepčen, je pol ure kasneje drug občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu navzočih članov.

Naše gospodarstvo in devalvacija valut

Iz referata tajnika zagrebške zbornice za TI, dr. Lunačka

Na torkovi plenarni seji zagrebške trgovsko-industrijske zbornice je podal zbornični tajnik dr. Lunaček obširen referat o posledicah devalvacije tujih valut za naše gospodarstvo, zlasti za našo trgovino, industrijo in tujski promet.

V uvodu svojega referata je najprej podal kratko karakteristiko izvršenega zmanjšanja valut, ki je imelo glavni cilj, da z znižanjem vrednosti valut zniža cene industrijskih izdelkov in jim s tem omogoči večji in lažji odjem. V sporazumu, ki je bil v zvezi z devalvacijo francoskega franka sklenjen med Veliko Britanijo, Francijo in Združenimi državami Sev. Amerike, se tudi izrečno pravi, da bi morala biti devalvacija izhodna točka za odpravo kontingentov in deviznih omejitev ter da bi se s pospešitvijo mednarodne zamenjave blaga morala zopet omogočiti stara prosperiteta.

S stališča industrijskih držav je tudi popolnoma jasno, da se z devalvacijo olajša plasiranje industrijskih izdelkov na tujih trgih. Vendar pa so na drugi strani dosežanje izkušnje — saj se je devalvacija začela že leta 1931. z zmanjšanjem vrednosti angleškega funta — dokazale, da ni dala devalvacija tako dobrih uspehov, kakor se je pričakovalo. Izkazalo se je namreč, da so bile dobre posledice devalvacije paralizirane na eni strani z avtarkično politiko nekaterih držav, na drugi strani pa s klirinškimi dogovori, ki so ustvarjali umetne tečaje za nekatere valute, to je višje tečaje, kakor pa je bila dejanska vrednost valut.

Ker je naša država v prvi vrsti agrarna država, je tudi treba vse devalvacijske ukrepe drugih držav presojati s stališča agrarne dežele. Že na prvi pogled je jasno, da se tu naš interes ne krije z interesom industrijskih držav. Za nas ni problem v tem, da zmanjšamo cene svojih izvoznih agrarnih proizvodov, temveč kako bi tem proizvodom na svetovnih trgih čim bolj zboljšali cene, da bi imela od tega dobiček tako naš izvoznik ko naš producent.

Da spoznamo, kako more devalvacija vplivati na naše gospodarstvo, je potrebno, da najprej proučimo gibanje naše zunanje trgovine do držav, ki so izvedle devalvacijo. V prvih 8 mesecih t. l. se nam nudi ta slika.

	izvoz	uvoz
	v milij. din	
Češkoslovaška	352	437
Francija	48	74
Italija	45	19
Švica	47	65
Nizozemska	38	44

Proti vsem državam, ki so devalvirale valuto smo bili torej z izjemo Italije pasivni. V kratkem pa bo najbrže tudi glede Italije slika čisto drugačna, ker je tendenca nove trgovinske pogodbe, da se naša trgovinska bilanca z Italijo izenači. Jasno se vidi iz teh števil, da devalvacija zelo občutno zadene naš izvoz. Ker je naravno prizadevanje vsake devalvacije, da se z njo ne povišajo cene na domačem trgu, je mogoče

in celo verjetno, da bo imela naša izvozna trgovina od devalvacije škodo, razen če se znižajo uvozne carine v uvoznih državah za naš izvoz ali se zmanjšajo ovire, ki so škodovali našemu izvozu. Kakor smo že dejali, je tudi tendenca devalvacij, da se uvozne carine znižajo. Temeljito revizijo svoje zunanje trgovine pa je dosedaj izvedla samo Italija, ki je znižala uvozno carino na govedo, pšenico, sveže meso, jajca, slani, masi in premog. Nekatera znižanja bo izvedla tudi Francija. Če se bo to znižanje izvedlo v vseh državah, potem smemo upati, da nam bo devalvacija v neko korist. Nobene nevarnosti pa ni za izvoz naših žit, ker je bila že pred devalvacijo cena pšenice in koruze na svetovnem trgu v dvigu. Tudi naša uvozna trgovina zaradi devalvacije ne bo trpela, temveč bo celo nekaj na dobičku, ker bo mogla blago ceneje uvažati.

Na vsak način pa bo imela škodo naša industrija, ki prodaja svoje izdelke v države z devalvirano valuto, ker bo zmanjšana njena konkurenčna sposobnost. Prav tako je nevarnost, da bodo dumpirana ona naša industrijska podjetja, ki so prodrla na tuje trge z nižjimi cenami.

Za naš promet pa bo devalvacija na vsak način škodljiva, in sicer na eni strani zaradi nekaterih izvoznih tarif v konkurenci z italijanskimi tarifami, na drugi strani pa pri raznih tranzitnih tarifah. Naša tarifna politika se bo morala tej izpremenjeni situaciji prilagoditi ter najti pota, da se

olajša naš izvoz in da bo ustrezno potrebam železnice.

Devalvacija francoskega franka in italijanske lire je škodljivo vplivala tudi na vozarinske sklepe za pomorski prevoz, izvršene pred devalvacijo teh valut. Upati je, da se bodo te posledice popravile vsaj glede Italije po sklenitvi trgovinske pogodbe. Za sklepanje novih poslov pa je treba določiti bolj stabilno valuto ter bi se morale glasiti pogodbe na ameriški dolar in angleški funt. Na naše redne proge v severno Evropo devalvacija ni vplivala, ker se tam sklepajo vozarinske pogodbe v angleških funtih. Od devalvacije italijanske lire pa je prizadeto tudi naše morsko ribarstvo, ker je sedaj otežkočen izvoz rib v Italijo.

Nastalo je tudi vprašanje, kako bo devalvacija vplivala na naš tujski promet. Tu treba omeniti, da obiskujejo našo deželo predvsem turisti iz Avstrije in Nemčije, ki nista zmanjšali vrednost svojih valut. Kljub devalvaciji valute pa bo Italija tudi še nadalje za turista dražja ko naša država. Vendar pa Jugoslavija ne bo več ona pravilno cenena država, kakor je bila.

Kar se pa tiče državne finančne politike, bo devalvacija naši državi na vsak način v korist že z ozirom na naša francoska posojila.

Na podlagi vsega tega pridemo do zaključka, da je pravilno to, kar je izjavil finančni minister Letica, da mora ostati naš dinar stabilen.

Hmeljski trgovci in izvozniki organizirani

Na podlagi od kraljevske banke uprave v Ljubljani potrjenih pravil je bilo 7. t. m. na občnem zboru v Žalcu ustanovljeno »Združenje jgs. hmeljskih izvoznikov in komisijonarjev v Žalcu«. Ob enem se je konstituiral odbor takole: predsednik Maks Cukala iz Sv. Jurija ob Taboru, podpredsednik Ivan Virant v Žalcu, tajnik Stanko Oset v Sv. Petru v Sav. d., blagajnik Franc Goričar v Žalcu, revizor Josip Tiršek iz Polzele. Predsednik razsodišč: Franc Pikel v Žalcu. Namestnika odbora: Anton Ulaga v Celju in Josip Aubrecht v Žalcu.

Z novim združenjem so dobili tudi hmeljski trgovci in izvozniki svojo strokovno organizacijo in svoj forum. Ker so na drugi strani hmeljski producenti že preje organizirani v »Hmeljskem društvu« in v »Hmeljski prodajni zadruzi«, je sedaj vse naše slovensko hmeljarstvo popolnoma organizirano. S tem je dana nova možnost za napredek slovenskega hmeljarstva.

Novo združenje pa je potrebno tudi zato, da ima uradna banovinska hmeljska komisija odslej svoje oporišče ne samo v organizacijah producentov, temveč tudi v združenju trgovcev in izvoznikov, da more tako skrbeti ne samo za pravilno pridelovanje hmelja, temveč tudi za njegov strokovni izvoz.

Namen novega združenja hmelj-

skih izvoznikov in komisijonarjev pa ima tudi predvsem ta namen, da skrbi za pošteno in solidno kupčijo s hmeljem, da pospešuje pravilni izvoz ter s tem skrbi, da ostane sloves slovenskega hmelja na višini.

Z novim združenjem je postala šele organizacija produkcije in izvoza hmelja v Sloveniji popolna ter je dosegla isto višino kakor ona v Nemčiji in na Češkoslovaškem. Zato se tudi slovensko hmeljarstvo z zaupanjem zbira okoli svojih strokovnih organizacij.

Italijanska vlada poroča o ugodni gospodarski situaciji

Italijanska vlada je izdala komunikacije, v katerem pravi, da se kljub devalvaciji lire gospodarska situacija v Italiji ni poslabšala. Vse panoge industrije so dobro zaposlene, zlasti pa kovinska, kemična in mehanična. V tekstilni se je depresija povečala, ni pa poslabšanje nevarno. Obseg zunanje trgovine se je zlasti v zadnjih treh mesecih znatno povečal. Trgovinska bilanca je ostala v vseh treh zadnjih mesecih neizpremenjena, dočim je bil preje deficit v dvigu.

Vsak trgovec mora biti naročnik »Trgovskega lista«

Politične vesti

Italijanski beograjski poslanik Mario Indelli je po svoji nastopni avdenci podal novinarjem krajsko izjavo, v kateri je podčrtal, da je njegovo poslanstvo pod znakom milanskega Mussolinijevega govora in izjave predsednika vlade dr. Stojadinovića ob sklenitvi ital.-jugosl. trgovinske pogodbe. Italija in Jugoslavija se gospodarsko lepo spopolnjujeta, s tem pa je dan ugoden temelj tudi za razvoj drugih odnosov med obema državama. S svoje strani bo storil vse, kar bo v njegovi moči, da se odnosi med obema narodoma čim bolj zboljšajo.

Na dunajskem sestanku držav rimskega bloka so nastale težave tudi zato, ker zahtevata Avstrija in Madjarska od Italije novih trgovinskih koncesij. Zdi se, da bo zavezništvo Avstrije in Madjarske za Italijo vedno dražje.

Dunajski sestanek držav rimskega pakta ne bo prinesel onih senzacij, na katere so nekateri upali. Tako je Nemčija odločno odklonila obnovo habsburške monarhije in je zato to vprašanje padlo. A tudi o madjarskem revizionizmu ni hotela Nemčija nič slišati. Edina senzacija dunajskega sestanka bo, da bo Madjarska zahtevala svojo ponovno oborožitev. Pa tudi ta sklep bo bolj formalnega značaja, saj je Madjarska danes dejansko itak že oborožena.

Mussolini je sprejel znanega angleškega publicista Warda Pricea ter mu dejal, da želi skleniti z Anglijo »Gentlemen agreement«, ne pa kakšen pakt. Britanski in italijanski interesi v Sredozemlju da se dopolnjujejo. Niti en narod da si ne more dovoliti luksusa, da bi bil drugemu neprijatelj. Novi sporazum bi moral jamčiti medsebojno zaščito interesov. Mussolini da je prepričan, da bo v kratkem nastopila nova doba v odnosih med Veliko Britanijo in Italijo.

Uradno se razglašja, da so napadne vse vesti o bližnjem potovanju Horthyja v Rim. Vse kaže, da so prizadevanja za obnovo habsburške monarhije tudi vplivala na preklic tega potovanja.

O habsburškem vprašanju se je v zadnjem času znova pisalo samo zato, kakor poroča franc. radijska postaja, da bi se znova preizkusilo, kako evropska javnost sodi o tem vprašanju. Zaradi odločnega stališča Male antante proti vsaki obnovi habsburški monarhiji, pa je to vprašanje zopet odstavljeno z dnevnega reda.

Velike manifestacije proti madjarskemu revizionizmu so bile po vsej Romuniji.

Poljski zunanji minister je dosegel v Angliji popoln uspeh. Pakta štirih velesil, ki bi pomenil v resnici diktaturo štirih velesil, ne bo. Vel. Britanija je nadalje zagotovila Poljski, da bo še naprej branila načelo kolektivne varnosti in bo Poljska tudi pri sklenitvi nove locaranske pogodbe sodelovala. Poljska bo v skladu z britansko politiko še bolj krepko podprla Zvezo narodov in se tudi za razmere v Gdanku v večji meri zanimala ko dosedaj. Glede odnosov s Češkoslovaško je izjavil Beck, da imajo vsi dosedanjí spori le lokalni pomen. Anglija je dala končno Poljski znatne kredite za nakup letalskih motorjev.

Poljski zunanji minister Beck je v razgovoru z Edenom govoril tudi o preskrbi Poljske s surovinami ter v zvezi s tem omenil tudi poljsko zahtevo po kolonijah.

Boj za Madrid se vodi še vedno z vso srčnostjo in kljub vsem naporom se ni posrečilo nacionalistom, da bi prodrl v samo mesto. Še vedno se vodijo boji ob reki Manzanares. Madridu na pomoč je prihitelo 5000 Kataloncev, v kratkem pa jih pride še 10.000. Boji za Madrid so silno krvavi. Pri obrambi mesta se zelo hrabro bore tudi žene.

Špansko poslanstvo v Berlinu je na svečan način razobesilo zastavo vlade v Burgosu.

Med vladnimi četami, ki branijo Madrid, je tudi 2000 dobrovoljcev iz raznih evropskih držav.

Ker je ostala albanska vlada v parlamentu v veliki manjšini, je vlada odstopila. Novo vlado sestavi predsednik parlamenta Koči Koti.

Angleška vlada je odpoklicala indijske čete iz Adis Abebe, ni pa še odpravila tamošnjega poslanstva.

Med Mongolsko in Mandžursko je menda že prišlo do prave vojne. 30.000 Mongolov, oboroženih z najmodernejšim orožjem, je napadlo mandžursko mejo. Japonska poročila pravijo, da so bili Mongoli odbiti, vendar pa je vse prebivalstvo na meji Mandžurije dobilo poziv, da se umakne z meje, ker jim nihče ne more jamčiti za njih varnost.

Denarstvo

Priv. agrarna banka zahteva plačilo prvega obroka

Priv. agrarna banka je objavila poziv na vse kmetijske dolžnike denarnim zavodom, da morajo še ta mesec plačati prvi obrok. Dolžniki, katerih dolgovi ne presegajo 25.000 din, morajo plačati najmanj 10. del svojega na polovico znižanega dolga. Tisti pa, katerih dolg presega din 25.000, pa morajo PAB poslati desetino njih sedanjega dolga. Se ta mesec bodo vsi ti dolžniki prejeli od denarnih zavodov in svojih upnikov poziv, da plačajo svoj dolg in potem morajo takoj plačati prvi obrok. PAB pravi v svojem pozivu nadalje, da lahko dolžniki plačajo te zneske še preden dobe poziv od denarnih zavodov, katerim so dolžni. Če dolžniki ne bodo postopali po tem pozivu, izgube enkrat za vselej pravico, da bi se še nadalje smeli posluževati ugodnosti uredbe. Zato naj vsi takoj pošljejo denar PAB.

Če bo ta poziv rodil 100% odziv, zelo dvomimo, kajti pravilniki so izšli tako pozno, da je zaradi tega nastala vsestranska zmešnjava. Saj nihče ni pravočasno zvedel, kako mora postopati. Zato pa bi PAB tudi bolje storila, če si ne bi vzela pravice avtentičnega tolmačenja uredbe, temveč raje jasno in razumljivo razložila dolžnikom, kaj je njih dolžnost. Tudi dolžnikom se ne more samo ukazovati!

Napoveduje se velika židovska banka v Beogradu

»Jugoslovanski kurir« poroča, da se v beograjski čaršiji že nekaj dni govori, da se bo ustanovila v Beogradu velika banka z glavnico 200 milijonov din. Glavni del kapitala bi dali židovski emigranti iz Nemčije, ki živijo sedaj v Londonu in ki da so že dobili pravico transferja. Poleg njih bi bili pri banki udeleženi tudi nekateri domačini, kar je pač pri nas že zakon, ker nekdo mora vendar pri nas pomagati tujcem. Glavni cilj banke bi bil financiranje javnih del. Zastopniki te skupine nemških emigrantov v Angliji so že v zvezah z našimi bankirji. Nekateri naši bankirji pa so zelo skeptični in ne verujejo, da bi se mogel ta načrt uresničiti. Kakor nekateri trde,

je za skupino nemških emigrantov »Deutsche Bank«, ki je konkurentinja Dresdner Banke, ki je že razvila svoje posle v Jugoslaviji in ki ima danes za posle med Jugoslavijo in Nemčijo skoraj monopolni položaj.

Kakor pa se z druge strani poroča, ne bi ta skupina prinesla v Jugoslavijo gotovine, temveč bi dala kapital v neki drugi obliki.

Poštna hranilnica v oktobru

Število čekovnih računov pri Poštni hranilnici je v oktobru naraslo za 62 na 26.111. Promet po teh računih je presegel 7 milijard, od česar je bilo 53,97% brezgotovinskega prometa. Vloge po čekovnih računih so narasle od 1133 na 1244 milijonov din. Tako

visokega stanja vloge po čekovnem računu pri Poštni hranilnici še niso nikdar dosegle.

Število vlagateljev na knjižice se je dvignilo za 3731 na 402.677, njih vloge pa so se znižale za 9 na 929,5 milijona din.

Ljubljanskega obligacijskega posojila je bilo skupno podpisano za 37,1 milijona din. Ni pa še vesti z vseh vpisnih mest in se bo zato morda še ta številka povečala.

Ministrski svet je dovolil sanacijo Bosanske ind.-trgovske banke v Beogradu, ki ima svoje podružnice v Zagrebu, Sarajevu, Splitu in Novem Sadu. 40% starih vlog se pretvori v delnice (90%) in v posebni rezervni fond (10%). Odlog plačil je dovoljen za 6 let, obrestna mera za stare vloge 2%.

Ameriški senator Thomas je izjavil, da bo začel v amerškem kongresu akcijo, da se ameriški dolar znova devalvira.

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Les in lesni izdelki:
1227 — Hamburg: furnirji,
1228 — Berlin: žagan les, jelka in smreka,
1220 — Hamburg: katran iz breze.

Deželni pridelki:
1230 — Dunaj: posušene in konzervirane gobe,
1231 — Benešov nad Ploučnici (Češkoslovaška): česenj,
1232 — Hamburg: konoplja,
1233 — Tanger: zastopnik za papriko, fižol in krompir,
1234 — Hamburg: čebulni prašek, suhe trnule in razne zdravilne rastline (lipovo cvetje, rženi rožiček itd.).

1235 — Dunaj: bolhač v cvetju,
1236 — Praga: suhe ali pražene koščice mandeljev.

Proizvodi sadjarstva:
1237 — Brodeaux: vina, zlasti dalmatinska,
1238 — Breslau: jabolka (budimke iz Srbije in razne vrste iz Slovenije),
1239 — Tanger: zastopniška tvrdka želi jabolka in hruške,
1240 — Hamburg: posušena jabolka v krljih,
1241 — Praga: ponuja se zastopnik za suhe češplje, orehe in lešnike,
1242 — Praga: suhe višnje.

Proizvodi živinoreje, perutninarstva in ribarstva:
1243 — Nice: konji za klanje,
1244 — Tanger: zastopnik za sardine in makrele v olju,
1245 — Praga: zastopniška tvrdka se zanima za živalske proizvode

(ovčje, jagnječje in druge kože, čreva, loj in jajca za industrijsko uporabo),
1246 — Lyon: pijavke.

Proizvodi rudarstva:
1247 — Stuttgart: razne rude,
1248 — Dunaj: kremenasti pesek,
1249 — Tanger: zastopnik za dalmatinski marmor,

1250 — Praga: ponuja se zastopnik za rude (pirit, boksit, azbest, železo, mangan in baker),

Industrijski izdelki:
1251 — Pariz: zastopnik za gume in fine izdelke iz kože (paso-ve),
1252 — Le Caire: ponuja se zastopnik za razne industrijske izdelke,

1253 — Tanger: milo, sveče (zastopnik),
1254 — Malta: neka tvrdka želi zastopstvo naših tovarn za čevlje na tamošnjem trgu,

1255 — Praga: olje za milno in margarinsko industrijo,
1256 — Jeruzalem: medicinske steklenice (zastopnik),
1257 — Dunaj: klej,
1258 — Jeruzalem: opanki.

Razno:
1259 — Pariz: neka tvrdka išče zastopstvo naših izvoznikov konzerviranega sadja, povrtnine in mesa, sladkorja, moke in vseh živil, našim uvoznikom pa ponuja svoje usluge,
1260 — Hamburg: surov vin-
ski kamen in čebelni vosek.

1261 — Aleksandrija: zastopniška tvrdka se zanima za predelane kože, stekleno blago, kera-

mične izdelke, porcelanasto blago, vrvarske izdelke, sukanec, laneno olje, žeblje, vijake, papir, sredstva za strojenje kože, tekstilno blago, stole, razna olja in masti, svinec in baker.

Opomba št. 1. — Plainfield (New Jersey, U. S. A.): neka tvrdka išče interese za svoje novo iznajdeno sredstvo za zaščito ribi-
ških mrež in vrvarskih izdelkov.

Opomba št. 2. — Le Caire: Jean Mandacovich je odprl v Kairu, rue Aboul Sebaa, No 23 poslovalnico ter je našim izvoznikom na razpolago za vse informacije, propagando, pri iskanju dobrih zastopnikov, inkasu, tožbah, licitacijah itd.

Opomba št. 3. — Aleksandrija: Izvozniška družba »The Union Cotton Company of Alexandria, P. O. B. 355 bi želela pri nas plasirati egiptski bombaž proti kompenzaciji za naše proizvode ter zato išče zvez z našimi zainteresiranimi krogi.

Izvozniki, ki se zanimajo za eno od navedenih ponudb ali povpraševanj, naj se obrnejo na Zavod za pospeševanje zunanje trgovine Beograd. Ratniški dom, ter naj pri tem navedejo: 1. številko, pod katero je blago navedeno. 2. točno označbo vrste blaga. 3. način embalaže z ozirom na tržne uzance. 4. količino razpoložljivega blaga. 5. ceno, franko naša meja ali cifer pristanišče države, kamor naj pride blago. 6. plačilne pogoje in 7. rok dobave. Za boniteto tujih tvrdk Zavod ne jamči.

Nove knjige

Boljši časi se obetajo

in kmalu se bo začela doba, ko bo lahko marsikdo začel misliti na to, da si zgradi svoj dom. Seveda pameten človek ne bo začel kar slepo zidati, ampak se bo prej informiral o vsem, kar je z zidanjem v zvezi. Drugače se mu utegne zgoditi, da mu bo sredi dela zmanjkalo denarja in da bo moral za smešno ceno prodati nedograjeno hišo, v katero je vložil vse svoje prihranke. Ali pa bo imel nazadnje dom, ki ne bo ustrezal njegovim potrebam in ne bo dovolj udoben. Zato je potrebno, da vzame vsakdo v roke kakšno knjigo, ki ga bo nazorno poučila o vseh težavah, ki jih človek doživi pri zidanju. Strokovne knjige pa so navadno pretežno pisane in jih ne razume vsakdo, pa tudi zelo

drage so, saj stane nemška knjiga take vrste več stotakov. Zato je res hvaljevredna misel založbe »Žene in dom«, ki je izdala pod skupnim naslovom »Naš dom« tri knjige inž. arh. Rado Kregarja, ki popisujejo, kakšen naj bo naš dom, kaj moramo vse storiti, preden ga začnemo zidati in kako naj ga zidamo. Te knjige so res najboljši pripomoček za malega človeka, ki mora pri zidanju svojega doma gledati, kako bo obrnil vsak dinar, pa tudi za tistega, ki ima dovolj denarja, da lahko ustreže vsem svojim mušicam. S temi knjigami bo prihranjenih nešteto razočaranj in nepotrebnih stroškov, saj je v njih res vse, kar je v zvezi z zidanjem, celo obrzci raznih prijav in vzorci raznih pogodb s stavbeniki in obrtniki. Upoštevane so najnovejše in najpraktičnejše metode stavbarstva, popisano pa je tudi vzdrževanje hiše, na katero pri nas tako malo pazimo. Kdor se bo ravnal po teh knjigah, se mu ne bo treba bati, da bi imela njegova hiša nedostatke, ki jih vsak dan opazujemo: preslabo izolacijo, zamakanje, slabost se zapirajoča okna, nepravilno razdelitev stanovanjskih prostorov in druge. Zlasti poslednji del »Kako si zgradim svoj dom«, ki je izšel te dni in ki delo zaključuje, je najboljša naša knjiga o stavbarstvu, kar smo jih doslej dobili. V vseh teh knjigah je nad 300 raznih slik, ki vse opise praktično ilustrirajo. Celotno delo, ki obsega nad 300 strani velikega »format« in ki je tiskano na prvovrstnem papirju, stane samo 90 dinarjev, za naročnice revije »Žena in dom« pa samo 45 dinarjev. Naroča se pri upravi »Žena in dom« v Ljubljani, Dalmatinova ulica 8.

Zunanja trgovina

Naš aktivni klirinški saldo s Poljsko se je od 27. oktobra do 5. novembra dvignil od 6,7 na 8,24 milijona din. Na plačilo je treba čakati en mesec.

1500 vagonov mavca se je v zadnjem času izvozilo iz dalmatinskega Kosova na Daljni vzhod. Izvozniki se nadejajo, da bodo mogli zaradi velikega zanimanja za naš mavec izvoziti v severne dežele 15.000 vagonov mavca.

Angleške zavarovalnice so povisale premije za primer odložitve kronanja angleškega kralja. Mnogi trgovci so namreč že zelo mnogo investirali zaradi slovesnosti ob kronanju kralja. Bili bi zelo oškodovani, če bi se kronanje odložilo in zato so se za ta primer zavarovali.

M. Remerand:

Kolonizacijsko delo Francije

(Dalje)

VI.

Uspehi Lyauteyevе metode v pogledu urbanizma in javnih del so preveč poznani, da bi se še nadalje mudil pri njih: o izredni važnosti izvršenega dela zgovorno pričajo nova mesta Casablanca, Rabat, Marakech in Kenitra; velike, 8 metrov široke ceste, ki vežejo notranja središča z obalnimi mesti in ki spajajo Fez s Tazo in Udždo, ter končno železnica, ki gre 1250 km iz Udžde do Marakecha. Isto velja glede kolonizacije. Leta 1931. je bilo v Maroku, v glavnem v zapadnih predelih, od izliva Qued Sebonja do meje španskega Rifa, 75.000 Francozov. Izkoriščanje dežele se sicer komaj začinja, toda že sedaj presega produkcija vsa pričakovanja. Domačini in Evropeci obdelujejo sedaj že dva milijona in pol hektarov zemlje. Še prav toliko pa je bo treba obdelati. — Obdelana zemlja daje ječmen, žito in koruzo; pašniki — to se pravi stepe — rede živino: vole in ovce; tekstilne in industrijske bilke (lan, konoplja, bombaž) pokrivajo obsežno površino in 8000 ha vinogra-

dov daje polni pridelek. Če dodamo še gozdove hrastov in plucev ter cedev in arganij (drevja, podobnega oljkam), katerih površina znaša približno 2 milijona hektarov in ki jih sedaj že zelo umno izsekavajo, se še bolj prepričamo o izvršenem delu. Reja živine, ki je zdaleka najpomembnejši vir dohodkov v Maroku, se je toliko povzdignila, da nam podatki poslednjih let navajajo 2 milijona volov, 9 milijonov ovac in 3 milijone koz, kar daje letni izvoz 30.000 volov, 85.000 ovac in primerno število koz in volne. — Razen tega dajejo rudniki en milijon in pol ton fosfata, ki se ves izvažajo. Preden zapustimo (po tem pregledu) Maroko, pozdravimo še enkrat s spoštovanjem veliko ime maršala Lyauteya, pacifikatorja in ustanovitelja današnjega Maroka ter vedno živi simbol civilizacijskega dela Francije, Lyauteya, ki je svoj poslednji slavn sen hotel snuti v tej maroški zemlji, ki jo je sam dal Franciji. Če pomislimo, da ni od Lyauteyevеga prihoda v Fez dne 24. maja 1912 do danes preteklo niti 25 let, pač lahko izmerimo obsežnost vsega tega dela, prav tako pa tudi njegov uspeh.

Pojdimo sedaj v zapadni del Afrike in v samo osrčje črnega kontinenta! Tudi tam sta dve naši koloniji, katerih popolni razvoj še

ni zaključen, ki sta pa vendar že v nekaj letih izkazali orjaški napredek.

Francoska zapadna Afrika, ki leži v sredi in na zapadu afriškega bloka, meri podolž mnogo več kakor znaša n. pr. razdalja iz Pariza do Carigrada, počez pa kolikor znaša razdalja Pariz—Dunaj. Francoska ekvatorialna Afrika pa meri podolž razdaljo Pariz—Sofija in počez razdaljo Pariz—Beograd.

Zapadna Afrika je zemlja, ki so jo Francozi še najprej spoznali: že v 14. stoletju so tu Normani iz Dieppa postavili na njenih obalah svoje prve poslovalnice, imenovane »Petit-Dieppe«, mali Pariz. Francoske družbe so tu trgovale v 16. in 17. stoletju pod vodstvom trgovcev iz Dieppa, ki so tu vladali v imenu kralja. Sredi 19. stoletja pa je prišel sem za poveljnika poznejši polkovnik in general Faidherbe, ki se je pozneje proslavil v zmagah pri Bapaumu in Pont-Noyellesu. Pomiril in uredil je deželo, izboljšal in povečal luko v Saint-Louisu, uvedel izvoz pridelkov, ki je pomnil vir napredka v koloniji in je iz nekdanjih dieppskih poslovalnic napravil prave trgovske družbe s popolno upravo, ki so se polagoma širile v središče Afrike. Danes šteje kolonija — po pove-

čanju ozemlja v letih 1880. do 1919. in upravni reorganizaciji, izvedeni v letih 1920. in 1925. — tako važna mesta, kakor so n. pr. Dakar, o katerem sem že govoril, Saint-Louis (ki šteje 20.000 prebivalcev), Rufisque, Kayes, Bameko, Conakry, Porto-Novo, Uagadugu, ki štejejo od 9 do 20.000 duš. Ker je to v glavnem poljedelska zemlja, imajo pokrajine, ki sestavljajo zapadno Afriko, svoj glavni vir dohodkov v zemlji sami. Kmetijske šole boljšajo načine poljedelstva, ki je tam še zelo primitivno. Tako daje kolonija za izvoz povprečno 4 do 500.000 ton poljedelskih pridelkov in 50 tovarnam 4000 ton bombaža. Razen poljedelskih pridelkov so v zapadni Afriki gozdovi najbolj zanesljiv vir dohodkov. Gozdovi ob Slonovi obali dajejo umetnemu mizarstvu na leto okoli 150.000 klafter dragocenega lesa. Živino-reja, drugo bogastvo kolonije, pa daje 3 milijone in pol volov ter 12 milijonov in pol ovac in koz. Cestno mrežo tvori 56.000 km cest, izpeljanih v trdem svetu, ki so vse sposobne za avtomobilski promet. To cestno omrežje pa izpopolnjuje organizacija rečnega prometa na Senegalu, predvsem pa na Nigerju, ki tvori veliko prometno žilo med zapadom in afriškim središčem, kakor tudi izgradnja velikega števila železnic,

ki vežejo Dakar z Nigerjem, Dakar s Saint-Louisom, Conakry z vzhodno mejo Gvineje, Binger-ville do skrajne severne točke Slo-nove obale. Poštna zveza po zraku pa spaja Francijo z Dakarjem v štirih dneh in vojaška aviacija oskrbuje zračni promet v tej deželi s 13 letalskimi središči, raztresenimi po vsem ozemlju, ne da bi se posebej navajali avtomobilski promet med Alžirrom in zapadno Afriko ter na notranjih cestah.

Če se sedaj ozremo še na francosko ekvatorialno Afriko, vidimo, da gre tudi tu za skoro enako obsežna ozemlja kakor v zapadni Afriki. Vendar pa je bilo tu francosko prodiranje mnogo bolj počasno kakor v sosedni koloniji: začelo se je šele leta 1844. s prihodom patrov Svetega Duha v Gabon. Kasneje, med leti 1875. in 1888., so bila na vrsti potovanja Savorgnana de Brazze. Ta raziskovalec je, ne da bi niti enkrat ustrelil s puško, samo s svojimi avtoriteti, ki jo je vsilil domačinom edino s prestižem svoje pravičnosti in svoje udanosti njim, razširil francosko oblast do Ubangija ter pokrajin med Gabonom in Kongom. Pozneje se je ta kolonija razširila še do Čadskega jezera in do egiptске meje.

(Dalje prihodnjič)

Doma in po svetu

V St. Quentinu v Franciji so odkrili spomenik kralju Aleksandru I. Svečanosti odkritja so se udeležili najvišji zastopniki francoskih oblasti in francoske vojske ter naš poslanik Purić.

Nj. Vis. knez-naměstnik Pavle je obiskal ljubljanski muzej ter se zelo zanimal za posamezne zbirke. Zanimal se je, da so prostori muzeja tako nezadostni ter je obljubil svojo pomoč muzeju, ki to pomoč zaradi svojih lepo urejenih zbirk tudi zasluži.

Knez-naměstnik Pavle in knežinja Olga sta se odpeljala v London v goste k vojvodu in vojvodinji Kentski.

Papež Pij XI. je sprejel v posebni avdienci ljubljanskega škofa dr. Rožmana in krškega škofa dr. Srebrnič.

Novinarji so zaman skušali zvedeti od dr. Mačka podrobnosti o njegovi avdienci pri knezu-naměstniku. Vprašal je novinarje, če znajo molčati. Ko so mu odgovorili potrdilno, je dejal: »Jaz tudi!« in se od njih poslovil.

Mussolini je sprejel zastopnike organizacij bivših bojevnikov iz 14 držav, ki so se udeležili slavnosti otvoritve doma bojevnikov v Rimu. Med njimi so bili tudi zastopniki jugoslovanskih bojevnikov.

Voditelj banatskih Madjarov dr. Imre Varadi je pozval Madjare, da podpirajo vladu dr. Stojadinovića.

Spor v zagrebski trgovsko-industrijski zbornici je bil na zadnji plenarni seji nekoliko poravnani. Predsednik industrijskega odseka Grivič, ki je najbolj napadel predsednika zbornice dr. Krasnika, je odstopil ter je bil nato poverjen z vodstvom odseka njegov namestnik dr. Sekulić. Za mirno poravnavo spora se je zavzel sam dr. Maček.

Že v 24 urah

darva, plestara in kemično snovi oblike, klobuke itd. Skrobi in svetilofila srajce, ovrtnike in manšete. Pere, suhi, mong. in lika domače perila

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6, Selenburgova ul. 8.
Telefon št. 22-72.

Volitve v trgovsko-industrijsko zbornico v Skoplju bodo dne 22. novembra. Industrija nastopila z enotno listo, med trgovci pa ni prišlo do soglasja. Tudi za gostinski odsek sta vloženi dve listi.

Našo turistično razstavo na svetovni razstavi v Parizu bo organiziral g. Jaša Grgašević, šef turističnega odseka v trgovinskem ministrstvu. Upamo, da bo poskrbljeno, da bodo tudi naši kraji na razstavi dobro zastopani.

Split je letos obiskalo 45.000 turistov, ki so pustili v mestu 10 milijonov din.

Evangeljski škof dr. Popp je imenovan za častnega doktorja teologije od univerze v Breslau.

Imenovano je novo vodstvo slovenskih gasilcev. Starosta je še nadalje zaslužni voditelj gasilcev Josip Turk, podstarosta pa sta dr. Kodre iz Ljubljane in Bogdan Pogacnik iz Maribora.

Nov fond smo dobili, in sicer sklad za pospeševanje ovčarstva. Kar bojimo se, da bomo v kratkem imeli preveč ovac.

Nova paroplovna družba se je ustanovila na Sušaku, in sicer Jugoslovanska komercialna plovba. Ustanovni kapital družbe znaša 5 milijonov din.

Francoska »Evropska rudarska družba v Parizu«, ki ima 5 milijonov frankov glavnice, je dobila pravico za izkoriščanje našega magnetitnega rudnika Srezojevići.

Zenski Rotary klub se bo ustanovljal v Beogradu. Ustanovila ga bo predsednica najuropskega kluba.

Licitacija za nabavo železniškega materiala iz Nemčije v vrednosti 400 milijonov din se ni obnesla, ker je bilo premalo licitatorjev. Nekateri trditve so odstopile od licitacije, ker ne morejo čakati 7 let na plačilo, kakor je bilo pogoj licitacije. Prihodnja licitacija bo že en mesec, toda ne več v Berlinu, temveč v Beogradu.

V Zagrebu so začeli stavkati vozniki in lesni delavci, da je nevarnost, da se bo gorivo v Zagrebu znatno podražilo.

Francoski list »Candide« je vehementno napadel letalskega ministra Cota, da je spravljal v Španijo orožje ter da je dobavljal španjlijsko veliko število letal. Za vsako letalo je dala španska vlada 548.000 fr. frankov. Tudi francoski piloti da so pomagali v bojih proti španskim nacionalistom.

Prebivalstvo Dunaja kaže popolno nezanimanje za obisk ministra Ciana, dočim je še pred tremi leti priredilo ministru Suvichu zelo živahen sprejem.

Za naslednika Henry Deterdinga je bil izvoljen kot generalni direktor Royal Dutchea direktor družbe Coock.

Italijansko planinsko društvo je prišlo čisto pod vpliv italijanske vojske ter je za predsednika imenoval general Canaleja.

Vodja belgijskih reksistov Degrelle je moral ustaviti brezplačno pošiljanje svojih dveh listov, ker so mu pošli denarni viri. Tudi novo napovedanih shodov ni bilo, čeprav jih policija ni prepovedala.

Sodi, da so se po fiasku z dne 25. oktobra finančno močni prijatelji njegovega gibanja potegnili nazaj.

Solske nedelje so bile v Nemčiji uvedene za trgovce, ki imajo posla z izvozom. Glavna naloga teh solj, da trgovci spoznajo glavna načala, ki jih izvajajo narodni socialisti v zunanji trgovini. Obenem pa bodo dobili tudi uspešna navodila, kako je mogoče povečati izvoz.

Novi nemški kazenski zakon je gotov. Umor iz koristiljublja ali sle se kaznuje s smrtjo. Odprava ploda je prepovedana. Tudi stavke so prepovedane. Kaznivo je vsako žaljenje voditelja (Hitlerja), vseh

organizacij narodno socialistične stranke, delovne službe, omalovaževanje dejanj nemške vojske ali junaške smrti nemških vojakov. Tudi žalitev zaslužnih Nemcev in Nemk je kazniva. S tem je zgodovinsko znanstveno delo onemogočeno. Dvoboj je dovoljen. Večje pravice pa so dane sodniku. Pravosodni minister je izjavil, da se bo odslej smrtna kazen bolj pogosto uporabljala.

Veliki nemški motorni parnik »Isis« se je najbrže v velikem viharju, ki je divjal nad Atlantskim oceanom, potopil. Parniki, ki so prihitali na njegove SOS klice na pomoč, niso mogli več najti nobenega znaka o parniku.

Pravilnik

za izvrševanje uredbe o likvidaciji kmetijskih dolgov

IV.

Čl. 33. (k čl. 31. uredbe):

1. V primeru odst. 2. čl. 31. uredbe se opravi izvršba za neplačano anuiteto na dolžnikove premičnine. Če ne da ta izvršba uspeha, se opravi izvršba za izterjavo vsega ostanka dolga po odst. 2. čl. 48. uredbe.

Potrdila davčnih uprav o vplačilih v zvezi s čl. 31. uredbe so prosta takse. Davčne uprave pobirajo po čl. 31. in 48. uredbe zamudne obresti na pozneje plačane obroke ter jih vključujejo v korist PAB.

Čl. 34. se nanaša na člen 35. uredbe, ki govori o hipotekarnih posojilih pri Drž. hipotekarni banki. Ker je takšnih posojil v Sloveniji zelo malo, izpuščamo ta člen.

Člen 35. (K členu 36. uredbe.)

1. Vsa obstoječa zavarovanja za terjatve iz člena 36. uredbe ostanejo v veljavi tudi po opravljeni zamenj dolžniških listin po odst. 3. tega člena. Prav tako ostanejo v veljavi tudi regresne pravice zavezancev po menicah, nadomeščenih z obveznicami po istem odstavku.

2. Upnik sme dokazovati, da je v slabšem gmoletnem položaju kot njegov dolжник, bodisi pred znižbo glavnice, v katerem primeru se znižba ni vrši, bodisi po znižbi; v poslednjem primeru ostane izvršena znižba v veljavi, dolжник pa izgubi pridobljene olajšave glede roka in višine obrestne mere.

3. Če izvira dolg kmeta istemu upniku deloma iz nakupa blaga na up ali iz obrtnega dela, deloma pa iz drugih pravnih razmerij, in je položil dolжник na račun skupnega dolga upniku odplačilo, ne da bi označil, na račun katerega dolga jih daje, se vštejejo položena odplačila na obe vrsti dolgov sorazmerno po njih višini.

4. Upnik se ne more koristiti z 2. odst. čl. 36. uredbe, če dolжник dokaže, da je ubiral od njega oderuške obresti.

Člen 36. (K členu 37. uredbe.)

1. Za uvedbo postopka po 1. odst. čl. 37. uredbe zadošča, da predloži upnik sodišču potrebne podatke ali da se sklicuje na priče. Pri ocenitvi plačilne sposobnosti upoštevajo sodišče imovinsko stanje in dohodke dolžnika in upnikov.

2. Za oderušto po 2. odst. čl. 37. uredbe se smatrajo tiste obresti, ki so bile znatno višje od srednje običajne obrestne mere v kraju, kjer, in ob času, ko so bile plačane. Potrdilo o tem izdajajo trgovinske zbornice.

Člen 37. (K členu 43. uredbe.)

1. S krajevo povprečno prometno vrednostjo zemljišča dotične kulture se razume povprečna prometna vrednost zemljišča v gospodarskem letu od dne 1. oktobra 1935 do 30. septembra 1936.

2. Predpisi iz členov 41., 42. in 43. uredbe veljajo za kmete, ki so kupili zemljišče pred dnem 20. aprila 1932, najsi niso postali zemljiškoknjižni lastniki.

Člen 38. (K členu 44. uredbe.)

1. Agrarni subjekti in drugi kmetje dolžniki se smejo koristiti tudi za dolgove iz VII. poglavja uredbe z ostalimi predpisi uredbe; ne morejo se pa v tem primeru koristiti z olajšavami po predpisih VII. poglavja. Ti dolžniki morajo podati v dveh mesecih od dne uveljavitve tega pravilnika upniku pismeno izjavo, da se bodo koristili z drugimi ugodnostmi uredbe. Če tega ne store, se smatra, da se bodo koristili s predpisi VII. poglavja uredbe.

2. Kmetje, katerih zemljišče je deloma pod agrarno reformo po zakonskih predpisih o likvidaciji agrarnih odnošajev, se smejo ko-

Člen 41. (K 1. odst. čl. 48. uredbe.)

Da more terjati upnik iz II. in VIII. poglavja uredbe od svojega dolžnika plačilo celotnega ostanka dolga, je potrebno, da opomni upnik pismeno svojega dolžnika in mu določi za plačilo zakasnelega obroka rok 15 dni.

Člen 42. (K členu 49. uredbe.)

1. Podaljšavo rokov in znižbo obrestne mere po hipotekarnih zastavnicah, izdanih po členu 49. uredbe, odobruje minister za trgovino in industrijo na obrazloženi predlog denarnega zavoda.

2. Te hipotekarne zastavnice jemlje emisijska ustanova iz prometa vzporedno, kakor se pobira-

Samo še do jutri opoldne,
to je do petka, 13. t. m.,
sprejemamo inserate za

Kranjsko številko
»Trgovskega lista«

ki izide v soboto, dne 14. t. m., v zelo
povečani in pomnoženi izdaji.
Izredna prilika za uspešno inseriranje!

ristiti z uredbo glede svojih dolgov samo za tisti del svojega zemljišča, ki ne spada pod te predpise.

Člen 39. (K členu 45. uredbe.)

1. Določbe iz člena 45. uredbe se nanašajo na dolžnike iz VII. poglavja.

2. Če so sklenili kupci zemlje veleposesev, ker jim je grozila tožba zaradi neplačila odplačil, naknadno novo pogodbo (poravnavo) po hujših pogojih, kot jih uredba predpisuje, nimajo take pogodbe (poravnave) veljave.

3. Za nične se smatrajo tudi vse odločbe, izdane po dnevu 20. aprila 1932, s katerimi se je zopet prenesla lastninska pravica v korist prodajalca, ker kupec kmet ni izpolnil pogodbenih obveznosti; na zahtevo kupca kmetsa se mora vzpostaviti prvotno pogodbeno stanje.

4. Če se je tako zemljišče pred uveljavitvijo uredbe izročilo drugim, je uporabiti predpis člena 43. uredbe.

5. Izplačilo ostanka kupnine se opravi po predpisu čl. 45. uredbe, če ne gre za primer iz člena 38. uredbe, za katerega velja odplačilni načrt po čl. 39. uredbe.

Člen 40. (K VII. poglavju uredbe.)

Spore po členih 38., 39., 41. in 46. rešujejo okrajna sodišča po nepravdnem postopku.

jo letne anuitete od Privilegirane agrarne banke, po meri prejemkov iz odstavka 2. člena 11. in iz člena 14. uredbe tako, da se vzameta iz prometa dve tretjini izdanih zastavnic najdalj do leta 1952., ostanek ena tretjina pa v nadaljnjih 6 letih, vse to v enakih letnih obrokih.

Nadaljnja določila:

Predpis 2. odst. čl. 51. uredbe se nanaša samo na upnike in dolžnike iz VI. poglavja uredbe.

Vsi splošni predpisi uredbe se nanašajo tudi na dolgove iz člena 52. uredbe.

Kazenski postopek po členu 53. uredbe se uvede na predlog oškodovane osebe.

Vsi sodni posli po uredbi so nujni in se smatrajo za ferialne. Določbe 1. odst. čl. 21. uredbe in čl. 28. pravilnika se nanašajo na vse dolžnike, obsežene z uredbo, in na vse njihove upnike.

Vsi izpodbijani dolgovi in terjatve se vzamejo v nadaljnji postopek po uredbi šele, ko se uvedeni spor dokonča.

Predpisi zakona o izvršbi in zavarovanju, ki so bili uveljavljeni z zakonom o zaščiti kmetov in o uveljavitvi posameznih predpisov zakona o izvršbi in zavarovanju z dne 19. aprila 1932., ostanejo v veljavi.

Tržna poročila

Tržne cene v Celju

dne 1. novembra 1936

Govedina: (kg) volovskega mesa din 10, kravjega mesa 6-8, vamping 5, pljuč 5, jeter 8, ledvic 10, loja din 6.

Teletina: (kg) telečjega mesa din 10-12, jeter 14, pljuč 10.

Svinjina: (kg) prašičjega mesa din 12-16, pljuč 7, jeter 10, glave 5, parklejev 7, slanina domače in hrvaške 15-16, slanina soljene 16-17, slanina na debelo 15-16, sala 16, suhe slanina 20, masti 18, šunke 18-19, prekajenega mesa 17-18, prekajenih parklejev 8, prekajene glave 10-12, jezika 16-18.

Drobnica: (kg) kostrunovine din 8 do 10.

Klobase: (kg) krakovskih din 20, debrecinskih 18, hrenovk 20, safalad 18, posebnih 20, tlačenk 16, polsuhih kranjskih din 26, suhih kranjskih 30, 1 kom. kranjske klobase 4-5, 1 kg braunšviških 10, salami 45-60.

Perutnina: 1 kos, piščanec din 12-20, 1 kokoš 20-25, 1 puran 65.

Divjačina: 1 kos, divji zajec 20 dinarjev.

Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka din 1-75-2, kisle smetane 12, 1 kg surovega masla 22, čajnega masla 26-28, masla 20-22, boljškega sira 24-28, trapistovskega sira 16-20, polementalskega 25, sirčka 6, eno jajce 1-50.

Pijača: 1 liter starega vina din 14-16, novega vina 10-12, piva 10, žganja 25-30.

Kruh: 1 kg belega kruha din 4-50, polbelega kruha 4, črnega kruha 3-50, žemlja mala 0-50, žemlja velika 1 din, bela štruca za 2 din dg 44, 4 din dg 88, polbela 2 din dg 50, polbela 4 din dg 100, črna 2 din dg 57, 4 din dg 114.

Sadje: 1 kg jabolk din 3-5, luk-suznih hrušk 6, hrušk 3-5, grozdja 4-8, navadnega kostanja din 2-50, 1 liter pečenega kostanja din 4, 1 kg orehov 8, luštenih orehov 26, suhih češpelj 8-10, suhih hrušk 8, 1 kos limone 1 din.

Specerijsko blago: 1 kg kave Portorico din 78, Santos 54, Rio 44, pražene kave I, 98, II, 64, III, 56, čaja 90-130, kristal belega sladkorja 14, sladkorja v kockah 15-50, sladkorja v prahu 16, medu 18-20, kavne prinesi 17, riža I, 12, II, 7, III, 5-50, 1 liter namaznega olja 13, olivnega olja 16-30, bučnega olja 15, vinskega kisa din 4, navadnega kisa 3, petroleja 7, spirita denat. 11, 1 kg soli morske 2-75, soli kamene 3, popra 38-40, paprike 24, sladke paprike 28, testenin 7-11, mila 9-12-50, karbida 8-50, sveč 13, kvasa 32-36, marmelade 10 do 28, sode za pranje 2-25.

Mleviski izdelki: 1 kg moke št. 00 din 3-25 do din 350, št. 0 3-25 do 3-50, št. 2 3 do 3-25, št. 4 2-60-3, št. 5 2-70-2-90, št. 6 2-50-2-80. 1 kg ržene enotne moke din 3, pšenicega zdroba 3-35, koruznega zdroba 3, pšenčnih otrobov 1-50, koruzne moke 2, ajdove moke 3-75, kaše 3, ješprenja 3-50, ovsenega riža din 7.

Zito: q pšenice din 170, rži 150, ječmena 170, ovsu 150, prosa 180, koruze 135, ajde 140, fižola 200 do 400, graha 1200, leče 1000.

Kurivo: q premoga, črni trboveljski din 33-36, premoga, črni zabukovski 33-36, rjavil velenjski 20-22, m³ trdih drv 75, 100 kg trdih drv 22, m³ mehkih drv 60, 100 kg mehkih drv 20.

Radio Ljubljana

Petek, dne 13. novembra, 11.00: Šolska ura: Postanek in uporaba lesa; rast in razvoj drevesa, uporaba v papirni in kemični industriji — 12.00: Odmevi iz naših krajev (plošče) — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Koncert radijskega orkestra — 14.00: Vreme, borza — 18.00: Kateri zakoni se tičejo posebnih žene (ga. dr. Capuder) — 18.20: Klavirske točke (plošče) — 18.40: Francosčina (dr. Stanko Leben) — 19.00: Čas, vreme, poročila — 19.30: Nacionalna ura — 19.50: Zanimivosti — 20.00: Prenos iz Berlina: Koncert londonske filharmonije — 21.00: Zbor praških učiteljev (plošče) — 21.20: Citraški koncert (Mezgitolski Emil) — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.30: Angleške plošče.

Sobota, dne 14. novembra, 12.00: Plošče — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Plošče — 14.00: Vreme — 18.00: Za delopusti (igra radijskega orkestra) — 18.40: Pogovori s poslušalci — 19.00: Čas, vreme, poročila — 19.30: Nacionalna ura — 19.50: Pregled sporeda — 20.00: O zunanji politiki (dr. Alojzij Kuhar) — 20.20: Martinovanje — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.15: Operetna glasba (radijski orkester).